

Januskop of symbiose?

Auteur(s):

Mevissen, Jos

De auteur is voorzitter van de Vereniging voor Beleidsonderzoek en lid van de directie van Regioplan Beleidsonderzoek te Amsterdam.

mevissen@regioplan.nl

Verschenen in:

ESB, 88e jaargang, nr. 4417, pagina D8, 23 oktober 2003

Rubriek:

Dossier: Reactie

Trefwoord(en):

De auteurs van voorgaand, inspirerend artikel zijn te bescheiden. Hun bijdrage gaat over het beleidseconomisch onderzoek, maar is met weinig moeite door te trekken naar sociaal-economisch beleidsonderzoek in brede zin. Aan de andere kant zijn de auteurs wat overmoedig. Te gemakkelijk wordt gesproken over beleids-, economisch en wetenschappelijk onderzoek en zelfs advisering alsof het allemaal hetzelfde is. Dit leidt bijvoorbeeld ertoe dat onderzoek met als doel beleid te legitimeren, fundamenteel wetenschappelijk onderzoek of beleidsadvisering onder de noemer van beleidsonderzoek lijken te worden geschoven.

Verder is voor beleidsonderzoek geen sprake van een Januskop-situatie, van een spanningsveld tussen beleid en wetenschap. Een beleidsonderzoeker probeert beleidsrelevante informatie te genereren met wetenschappelijke methoden en technieken en op basis van wetenschappelijke uitgangspunten. Daarvoor is een symbiose van kennis van zowel de beleidsinhoud, het beleidsproces en de beleidscyclus, als van wetenschappelijke inzichten van groot belang. Daarbij wordt doorgaans een multi- en interdisciplinaire benadering gehanteerd. Dit geldt ook voor economisch onderzoek, zeker nu er meer aandacht ontstaat voor micro-economische vraagstukken, maar bijvoorbeeld ook bij vraagstukken rond de decentralisatie van beleid.

De auteurs geven onder het kopje 'make or buy' een voorstelling van zaken met betrekking tot private onderzoeksbureaus die niet strookt met de werkelijkheid. Ten eerste worden private onderzoeksinstituten en adviseurs bij elkaar opgeteld. Ten tweede komt acht tot vijftien procent omzetgroei bij lange na niet overeen met wat de branche zelf waarneemt. Dit is waarschijnlijk een gevolg van de verkeerde optelsom. Ten derde zouden vraagtekens bij de onafhankelijkheid van private bureaus eerder bij departementaal onderzoek en publieke instituten gezet moeten worden. Ook over de functies die commercieel onderzoek wel en niet toegedicht worden valt een en ander te zeggen, maar dat komt hopelijk elders in dit ESB-Dossier aan de orde.

Ik besluit met twee punten die aan de agenda voor beleidseconomie toegevoegd moeten worden. Ten eerste: zorg dat de functies van de verschillende typen leveranciers van beleidsonderzoek eenduidig en voor iedereen duidelijk zijn. Ten tweede: gebruik de opbrengsten van beleidsonderzoek beter door niet alleen losstaande opdrachten uit te zetten, maar door ook aan beleidsonderzoekinstellingen de gelegenheid te bieden op basis van specifieke expertise gerichte metastudies te doen op uitgevoerd beleidsonderzoek. Daarvan hebben zowel beleidsmakers als wetenschappers voordeel.

Jos Mevissen*

Dossier: Beleidseconomie

R. Gerritse, J.W. Oosterwijk en M.A. Ruys: [voorwoord Tussen al het geweld...](#)

D.J. Kraann: [Inleiding: Positieve economie en beleidseconomie](#)

B.M.E. Geurts en S.E.P. Raes: [De Januskop van de beleidseconomie](#)

J.W.M. Mevissen: [reactie Januskop of symbiose?](#)

M.C.W. Janssen: [reactie Een wetenschapper in de beleidswereld](#)

J. van Sinderen: [Het nieuwe strategische denken](#)

T.R.P.J. Kroes: [reactie Tussen droom en werkelijkheid](#)

A.W.A. Boot: [De Amerikaanse economische adviseurs](#)

E.E.C. van Damme: [London: the place to be?](#)

C.W.A.M. van Paridon: [Beleidsadviesing in Duitsland](#)

A. Kapteyn: [reactie Wie is de beste?](#)

D.J. Wolfson: [De rol van de planbureaus](#)

F.J.H. Don: [reactie De rol van het cpb](#)

F.J.M. Crone: [De hobbelige brug tussen politici en economen](#)

H.A. Keuzenkamp en J.M. Pomp: [De wile markt voor contractonderzoek](#)

B.M.E. Geurts en D. Kabel: [reactie Vuile cocktail](#)

P. Rietveld en E. Verhoef: [Universiteiten in de markt](#)

A.P. Ros: [reactie: De praktijk is soms sterker dan de leer](#)

M.R.P.M. Camps, L.B.J. van Geest en J.A. Vijlbrief: [Beleidseconomie binnen de departementale muren](#)

P.A. Donker van Heel: [De onwelkome boodschap](#)

S.G. van der Lecq: [epiloog We moeten toch wat](#)